

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Rzeszowie

LRZ.410.011.04.2023

Waldemar Paluch
Burmistrz Miasta Jarosławia
37-500 Jarosław, Rynek 1.

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

P/23/003 – Działania wybranych organów administracji publicznej na rzecz pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa.

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Urząd Miasta Jarosławia ¹ .
Kierownik jednostki kontrolowanej	Waldemar Paluch, Burmistrz Miasta Jarosławia, od 23 listopada 2018 r.
Zakres przedmiotowy kontroli	<ol style="list-style-type: none"> 1. Zapewnienie przez burmistrza warunków umożliwiających prawidłowe i skuteczne udzielanie pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa. 2. Realizacja działań w celu udzielenia pomocy obywatelom Ukrainy oraz ich efekty.
Okres objęty kontrolą	Od 24 lutego 2022 r. do dnia zakończenia czynności kontrolnych w jednostce ² , z wykorzystaniem dowodów sporządzonych przed jak i po tym okresie, jeśli miały wpływ na kontrolowaną działalność.
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ³
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Rzeszowie
Kontroler	Dagmara Mazurkiewicz-Karasińska, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LRZ/126/2023 z 29 maja 2023 r. (akta kontroli str. 1-4)

---

¹ Dalej Urząd/Miasto.

² 11 września 2023 r.

³ Dz. U. z 2022 r. poz. 623 ze zm., dalej: ustawa o NIK.

II. Ocena ogólna⁴ kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

NIK ocenia pozytywnie działania podjęte przez Burmistrza na rzecz pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa.

Uzasadnienie oceny ogólnej

W ocenie NIK Burmistrz podejmował wystarczające działania mające na celu zapewnienie warunków organizacyjno-kadrowych umożliwiających skuteczną realizację zadań dotyczących pomocy obywatelom Ukrainy. W sposób formalny ustalono w Urzędzie zakres tej pomocy, jak również koordynację przedsięwzięć. W oparciu o własne zasoby kadrowe oraz wolontariuszy, w tym studentów posługujących się językiem ukraińskim, wykonywano działania pomocowe, bez odstępstwa od realizacji zadań własnych Urzędu. Sukcesywnie, w miarę napływu do Miasta obywateli Ukrainy, ich potrzeby były rozpoznawane i analizowane, a podejmowane działania miały na celu zapewnienie optymalnych rozwiązań w zaistniałej sytuacji geopolitycznej.

W Mieście wykonywano na rzecz obywateli Ukrainy zarówno zadania zlecone przez Wojewodę Podkarpackiego, jak zorganizowanie transportu osób z Ukrainy pomiędzy przejściem granicznym a wskazanymi lokalizacjami, jak również podjęte z własnej inicjatywy, jak dla przykładu: przygotowanie punktu przesiadkowego, zorganizowanie transportów na Ukrainę z pomocą humanitarną, nauczanie dzieci w oddziałach przygotowawczych w Szkole Podstawowej nr 1 w Jarosławiu.

Działania Miasta na rzecz obywateli Ukrainy finansowane były ze środków własnych, jak i ze środków *Funduszu Pomocy*. Wprowadzone przy zmianie planu w ewidencji księgowej rozwiązania umożliwiły prawidłową obsługę środków finansowych z budżetu państwa przeznaczonych na pomoc obywatelom Ukrainy. Ewidencja księgowa dochodów/wydatków dotycząca zadań finansowanych z *Funduszu Pomocy* oraz sprawozdania z ich realizacji sporządzane były prawidłowo.

Prowadzone działania informacyjne, zarówno w mediach, jak również poprzez materiały informacyjne i przekaz bezpośredni adresowane, zarówno do obywateli RP, jak i Ukrainy, w tym w szczególności w pierwszych miesiącach kryzysu uchodźczego, umożliwiały szeroki dostęp do informacji o możliwościach otrzymania różnorodnego wsparcia.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny cząstkowej⁵ kontrolowanej działalności

OBSZAR

1. Zapewnienie przez burmistrza miasta warunków umożliwiających prawidłowe i skuteczne udzielanie pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa.

Opis stanu faktycznego

1. W związku z wybuchem 24 lutego 2022 r. wojny w Ukrainie i napływem uchodźców na terytorium Polski, Miasto podjęło następujące działania:

1) w 2022 r.:

- zapewniono transport z granicy Rzeczypospolitej Polskiej do miejsc zakwaterowania

⁴ Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

⁵ Oceny cząstkowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych. Ocena cząstkowa może być sformułowana jako ocena pozytywna, ocena negatywna albo ocena w formie opisowej.

- uruchomiono punkty informacyjne dla obywateli Ukrainy i mieszkańców Jarosławia;
- opracowano bazę danych zawierającą wykaz mieszkańców Jarosławia deklarujących zakwaterowanie i wyżywienie dla obywateli Ukrainy;
- przyjmowanie zgłoszenia dot. udzielania doraźnej pomocy rzeczowej dla obywateli Ukrainy;
- wypłacano świadczenia pieniężne m.in. z tytułu zapewnienia zakwaterowania i wyżywienia obywatelom Ukrainy oraz jednorazowe świadczenie pieniężne 300 zł;
- zakupiono agregat prądowłóczy, namioty i megafony, które Miasto użyczyło na 10 lat Burmistrzowi Miasta Jaworowa na Ukrainie;
- zapewniono usługi transportowe pomocy humanitarnej;
- zakupiono łóżka polowe, artykuły spożywcze, naczynia jednorazowe dla obywateli Ukrainy;
- zapewniono usługi przygotowania posiłków (wykorzystywanych w punkcie przesiadkowym dla obywateli Ukrainy, zorganizowanym na dworcu PKP w Jarosławiu);
- nadawano numery *PESEL* obywatelom Ukrainy, których pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej uznawano za legalny na podstawie art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa⁶, na podstawie wniosku złożonego w dowolnym organie wykonawczym gminy na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, o którym mowa w art. 15 ustawy z dnia 24 września 2010 r. o ewidencji ludności⁷;
- potwierdzano tożsamość uchodźców z Ukrainy;
- wykonywano zdjęcia biometryczne osobom z Ukrainy ubiegającym się o nadanie numeru *PESEL*;
- utworzono trzy oddziały przygotowawcze dla uczniów z Ukrainy;

2) w 2023 r. w Urzędzie:

- nadawano numery *PESEL* obywatelom Ukrainy;
- wykonywano zdjęcia biometryczne osobom z Ukrainy ubiegającym się o nadanie numeru *PESEL*;
- wypłacano świadczenia pieniężne m.in. z tytułu zapewnienia zakwaterowania i wyżywienia obywatelom Ukrainy oraz jednorazowe świadczenie pieniężne 300 zł;

Zorganizowanie transportu osób z Ukrainy zostało zlecone Burmistrzowi przez Wojewodę Podkarpackiego w 2022 r.

Ze środków *Funduszu Pomocy*, o którym mowa w art. 1 ust. 3 pkt 3 *ustawy o pomocy*, finansowano zadania związane z pomocą obywatelom Ukrainy, takie jak: transport obywateli Ukrainy⁸, wykonywanie zdjęć biometrycznych, nadawanie numerów *PESEL*, potwierdzanie tożsamości obywateli Ukrainy, posiłki dla dzieci i młodzieży, wypłaty świadczeń pieniężnych z tytułu zapewnienia zakwaterowania i wyżywienia obywatelom Ukrainy, wypłaty jednorazowych świadczeń pieniężnych 300 zł przysługujących obywatelom Ukrainy, pomoc dla uczniów o charakterze socjalnym, świadczenia rodzinne, edukacja dzieci i młodzieży⁹.

Pozostałe działania Miasto finansowało ze środków rezerwy na zarządzanie kryzysowe.

Zadania takie jak: wypłata jednorazowego świadczenia pieniężnego 300 zł przysługującego obywatelom Ukrainy na podstawie art. 31 *ustawy o pomocy*, posiłki dla dzieci i młodzieży, wypłata świadczenia pieniężnego z tytułu zapewnienia

⁶ Dz. U. z 2023 r. poz. 103, ze zm., dalej *ustawa o pomocy*.

⁷ Dz. U. z 2022 r. poz. 1191 ze zm.

⁸ W 19% dofinansowano ze środków *Funduszu Pomocy*, w 81% ze środków dotacji celowej z budżetu państwa.

⁹ W 2022 r. w ramach kwoty wydatkowanej na edukację dzieci z Ukrainy, 2,6% pochodziło ze środków własnych Gminy.

zakwaterowania i wyżywienia obywatelom, pomoc dla uczniów o charakterze socjalnym, świadczenia rodzinne, zostały delegowane do MOPS. Podstawą delegowania ww. zadań do realizacji przez MOPS były upoważnienia Burmistrza do *prowadzenia postępowań w sprawach jednorazowego świadczenia pieniężnego, a także do wydawania w tych sprawach decyzji*, udzielone Dyrektorowi¹⁰, Zastępcy Dyrektora MOPS¹¹, a także Kierownikowi Działu Pomocy Środowiskowej MOPS¹² i osobie pełniącej obowiązki Kierownika Działu Pomocy Środowiskowej MOPS¹³ oraz Specjaliście Pracy Socjalnej w tymże Ośrodku¹⁴. Burmistrz udzielił Dyrektorowi MOPS pełnomocnictwa do realizacji zadań w zakresie wypłaty maksymalnej wysokości świadczenia pieniężnego przysługującego z tytułu zapewnienia zakwaterowania i wyżywienia obywatelom Ukrainy¹⁵.

Rodzaje działań pomocowych na rzecz obywateli Ukrainy zostały opisane w *Raporcie o stanie Gminy Miejskiej Jarosław za rok 2022 r.*¹⁶ (str. 109, 191-195). Inne dokumenty strategiczne Miasta ich nie uwzględniały.

W związku z napływem uchodźców z Ukrainy, w Urzędzie podjęto działania zmierzające do zapewnienia warunków organizacyjno-kadrowych umożliwiających realizację zadań dotyczących udzielanej im pomocy. Nie wiązały się one z zatrudnieniem dodatkowych pracowników do obsługi obywateli Ukrainy. Polegały na modyfikacji zasad obsługi klientów, tj. oddelegowywano do działań pomocowych pracowników merytorycznych, ponadto w ramach praktyk studenckich włączano studentów z Ukrainy uczących się w Państwowej Wyższej Szkole Techniczno-Ekonomicznej w Jarosławiu¹⁷. Studenci odbywali praktykę od 1 kwietnia 2022 r. do 30 czerwca 2022 r. lub do odwołania. Wykonywali czynności pomocnicze w zakresie nadawania numerów PESEL¹⁸.

(akta kontroli: Tom I str. 7-21, 74- 107, Tom II str. 71-72, 76-79, 98-108)

2. W celu udzielenia wsparcia obywatelom Ukrainy, Burmistrz Zarządzeniem z 25 lutego 2022 r.¹⁹ powołał Zespół ds. uchodźców z terenu Ukrainy²⁰, pełniący funkcję koordynatora działań. W jego skład weszło dziewięciu urzędników, w tym m.in. Dyrektor MOPS, Dyrektor Wydziału Spraw Społecznych i Obronnych, Dyrektor Wydziału Oświaty i Sportu. Na przewodniczącego Zespołu i równocześnie Pełnomocnika Burmistrza Miasta Jarosławia ds. uchodźców powołany został Zastępca Burmistrza do spraw socjalnych.

Zadania związane z działaniami pomocowymi na rzecz obywateli Ukrainy w Urzędzie realizował Wydział Spraw Społecznych i Obronnych²¹, który sprawował nadzór merytoryczny nad MOPS. Ponadto zaangażowani zostali pracownicy z innych komórek organizacyjnych, takich jak np.: Wydziału Organizacyjno-Administracyjnego, Wydział Oświaty i Sportu, Biura Burmistrza Miasta. Według wyjaśnień Burmistrza

¹⁰ Upoważnienie nr 25/2022 z 15 marca 2022 r. do odwołania.

¹¹ Upoważnienie nr 26/2022 z 15 marca 2022 r. do odwołania.

¹² Upoważnienie nr 27/2022 z 15 marca 2022 r.

¹³ Upoważnienie nr 41/2023 od 1 lutego 2023 r. do 30 kwietnia 2023 r. nie dłużej jednak niż przez okres pełnienia obowiązków kierownika działu pomocy środowiskowej, następnie nr 65/2023 od 28 kwietnia 2023 r. do 31 lipca 2023 r. nie dłużej jednak niż przez okres pełnienia obowiązków kierownika działu pomocy środowiskowej.

¹⁴ Upoważnienie nr 28/2022 z 15 marca 2022 r.

¹⁵ Pełnomocnictwo nr 29/2022 z 16 marca 2022 r. do odwołania.

¹⁶ <https://bip.jaroslaw.um.gov.pl/artykuly/797/2022>.

¹⁷ Dalej PWSTE.

¹⁸ Burmistrz nadał studentom imienne upoważnienia do przetwarzania danych osobowych.

¹⁹ Zarządzenie nr 63/2022 Burmistrza Miasta Jarosławia z dnia 25 lutego 2022 r., dalej zarządzenie nr 63/2022 Burmistrza Miasta Jarosławia.

²⁰ Dalej Zespół.

²¹ Dalej Wydział Spraw Społecznych.

w działania pomocowe zaangażowanych zostało około 30 pracowników Urzędu (bez świadczenia pracy w godzinach nadliczbowych).

Zakresy czynności pracowników zaangażowanych w wykonywanie zadań pomocowych nie zostały zaktualizowane z uwagi na doraźny charakter tych działań. W analizowanych zakresach czynności, w punkcie trzecim był zapis obligujący pracowników do wykonywania innych spraw, doraźnie zleconych przez przełożonego, jeżeli nie były one sprzeczne z przepisami prawa oraz zawartą umową o pracę.

Według wyjaśnień Burmistrza, pracownicy Urzędu nie byli kierowani na komercyjne szkolenia związane z udzielaniem pomocy uchodźcom. Uczestniczyli w wideokonferencjach organizowanych przez Podkarpacki Urząd Wojewódzki²² oraz szkoleniach organów centralnych. Dotyczyły one w szczególności sposobu relokacji uchodźców, zasad udzielania im pomocy, w tym materialnej, nadawania numerów PESEL.

Nie było przypadków upoważniania pracowników Urzędu na podstawie art. 4 ust. 20a ustawy o pomocy. W Urzędzie nie zatrudniano obywateli Ukrainy na stanowiskach pomocniczych i obsługi. Osoby takie udzielały pomocy przy obsłudze uchodźców na zasadzie wolontariatu. Nie doposażano także stanowisk pracy w związku z realizacją działań pomocowych.

Z chwilą rozpoczęcia realizacji zadań związanych z organizacją pomocy uchodźcom, zapewnione zostało wsparcie osób ze znajomością języka ukraińskiego, które udzielały pomocy obywatelom Ukrainy w tłumaczeniu dokumentów, wypełnianiu wniosków, kierowaniu uchodźców do właściwych instytucji. Według wyjaśnień Burmistrza, byli to głównie wolontariusze pochodzenia ukraińskiego, pracownicy i studenci Państwowej Wyższej Szkoły Techniczno-Ekonomicznej w Jarosławiu.

Jak wyjaśnił Burmistrz m.in. (...) *W ramach Urzędu Miasta Jarosławia nie zachodziła konieczność wprowadzenia radykalnych zmian organizacyjnych związanych z organizacją pomocy uchodźcom z Ukrainy. Wprowadzone zmiany dotyczyły jedynie okresowej modyfikacji podziału zadań pomiędzy poszczególnych pracowników, zapewnienie sprawnej obsługi zwiększonej ilości klientów, zapewnienie obsługi punktów informacyjnych, dystrybucyjnych itp. informacyjnych, dystrybucyjnych itp. W trakcie realizacji działań pomocowych przez pracowników urzędu, w niektórych przypadkach niezbędne było ustalanie czasowych dyżurów, zwłaszcza w trakcie obsługi uchodźców przebywających na stacji PKP w Jarosławiu, jednak nie powodowało to istotnych perturbacji w realizacji podstawowych zadań. Konieczność realizacji zadań pomocowych z pewnością miała negatywny wpływ na wykonywanie niektórych zadań i obowiązków (np. poprzez ograniczoną dostępność, wydłużenie oczekiwania na załatwienie spraw meldunkowych przez mieszkańców Jarosławia), jednak był to wpływ ograniczony, nie powodujący odstąpienia przez urząd od realizacji zaplanowanych zadań.*

(akta kontroli: Tom I str. 5-6, 74-118, 177-209, 215-239)

3. W kwestii realizacji zadań mających na celu pomoc obywatelom Ukrainy, Burmistrz otrzymał polecenie od Wojewody Podkarpackiego 26 lutego 2022 r.²³ dotyczące podjęcia wszelkich możliwych działań zmierzających do zorganizowania transportu osób pomiędzy przejściem granicznym w Korczowej, punktem recepcyjnym w Hali Kijowskiej, a parkingiem buforowym zlokalizowanym w gminie Radymno. Następnie 2 marca 2022 r. Wojewoda Podkarpacki cofnął polecenie z 26 lutego 2022 r. i polecił²⁴ z dniem 2 marca 2022 r. podjęcie wszelkich możliwych działań zmierzających do zorganizowania transportu osób z granicy Państwa do punktu recepcyjnego. W następstwie ww. polecenia Wojewoda Podkarpacki zawarł 8 marca 2022 r.

²² Dalej PUW.

²³ Pismo z 26 lutego 2022 r., znak: ZK-VI.0520.A.2022.

²⁴ Pismo z 2 marca 2022 r., znak: ZK-VI.0520.4.2022.

porozumienie z Miastem Jarosław reprezentowanym przez Burmistrza określające szczegółowy zakres zadań i poziom ich finansowania. Porozumienie to zostało zmienione aneksem nr 1 zawartym 25 marca 2022 r., w którym strony ustaliły wykonanie zadania w zmienionym terminie, tj. do 31 maja 2022 r. zamiast do 26 marca 2022 r. Termin wykorzystania dotacji został także zmieniony w stosunku do pierwotnie ustalonego tj. z „do 25 kwietnia 2022 r.” na „do 30 czerwca 2022 r.”.

Z dniem 1 maja 2022 r. Wojewoda Podkarpacki cofnął polecenie z 2 marca 2022 r. w sprawie zorganizowania transportu osób z granicy państwowej do punktu recepcyjnego. Termin wykorzystania dotacji ustalono do dnia 30 czerwca 2022 r. Na realizację tego zadania Wojewoda Podkarpacki przyznał dotację celową z budżetu państwa wysokości 530 tys. zł. Z tego Gmina wykorzystwała 301, 7 tys. zł, kwota 228,3 tys. zł. została zwrócona na rachunek bankowy PUW²⁵. Następnie Wojewoda Podkarpacki przyznał kwotę 70,8 tys. zł ze środków *Funduszu Pomocy* na zorganizowanie transportu cudzoziemców z granicy RP do punktu recepcyjnego na mocy porozumienia Nr 1/UA-T/2022 z 8 marca 2022 r. W sumie na ten cel wydatkowano 372,5 tys. zł.

Wojewoda Podkarpacki zwrócił się do Burmistrza z zapytaniem²⁶ (w dniu 24 marca 2022 r.) w sprawie możliwości udostępnienia miejsc do zakwaterowania uchodźców na administrowanym terenie. Burmistrz poinformował o braku bazy lokalowej w zasobie Miasta zapewniającej zakwaterowanie obywatelom Ukrainy oraz o możliwości udzielenia schronienia w trzech lokalizacjach na terenie miasta Jarosławia niezwiązanych z Miastem, tj. fundacja, Dom Gościnny i Dom Pielgrzyma prowadzony przez siostry Benedyktynki i budynek osoby prywatnej. Miasto nie brało udziału w zorganizowaniu miejsc zakwaterowania dla uchodźców.

Za pośrednictwem PUW Miasto otrzymało pismo z 3 marca 2022 r. od Przewodniczącego Krajowej Rady Regionalnej Izb Obrachunkowych²⁷ w sprawie możliwości wykorzystania przez samorządy środków pochodzących z rezerwy na zarządzanie kryzysowe na wydatki związane z kryzysem uchodźczym, będącym następstwem konfliktu zbrojnego na Ukrainie.

Protokołem z 7 marca 2022 r. uruchomiona została rezerwa celowa na zarządzanie kryzysowe w kwocie 300 tys. zł, celem udzielenia pomocy obywatelom Ukrainy. Zgodnie z zapisami protokołu, środki te miały być przeznaczone na sfinansowanie zakupu żywienia, artykułów spożywczych, naczyń jednorazowych, namiotów, megafonów, łóżek polowych, usług hotelarskich dla kierowców pojazdów z pomocą humanitarną z zagranicy, szkolenie w zakresie cyberbezpieczeństwa i innych usług na rzecz obywateli Ukrainy.

(akta kontroli: Tom I str. 10-45, 120-130, 242, Tom II str. 101-108)

4. Na potrzeby gromadzenia i wydatkowania środków z *Funduszu Pomocy* został wydzielony jeden rachunek bankowy dla wszystkich zadań i dysponentów. Rachunek ten nie był oprocentowany. W związku z pozyskaniem środków z *Funduszu Pomocy* wprowadzono zmiany w budżecie Miasta z uwzględnieniem klasyfikacji budżetowej. W Urzędzie został opracowany i zatwierdzony finansowy plan rachunku środków z *Funduszu Pomocy* na 2022 r. i 2023 r. Plany te były aktualizowane w cyklach miesięcznych, po zmianie planu dochodów/wydatków, wprowadzonej zarządzeniem Burmistrza Miasta Jarosławia lub uchwałą Rady Miasta Jarosławia. Plany oraz zmiany w budżecie dokonywane były w zakresie dochodów - środków z *Funduszu Pomocy* oraz w zakresie wydatków – wg obowiązującej klasyfikacji budżetowej,

²⁵ Zwroty dotacji dokonano 8 czerwca 2022 r. – 157 500,36 zł i 3 listopada 2022 r. – 70 800 zł.

²⁶ Pismo z 24 marca 2022 r., znak: ZK-I.6333.58.52.2022.

²⁷ KRRIO-0011/0700-1/4-1/22 z 25 lutego 2022 r.

z uwzględnieniem i zastosowaniem identyfikatorów środków na poszczególne zadania związane z pomocą. Stosowane identyfikatory zadań określone zostały Zarządzeniem nr 220/2022 Burmistrza Miasta Jarosławia z dnia 6 czerwca 2022 r. w sprawie wprowadzenia zasad obsługi środków *Funduszu Pomocy Ukrainie*²⁸.

W Urzędzie prowadzono wyodrębnioną ewidencję księgową²⁹ dla każdego zadania z uwzględnieniem uszczegółowienia dochodów i wydatków, w ramach systemu Rekord, poprzez stosowanie następujących identyfikatorów:

1) W dziale 750 - Administracja publiczna, w rozdziale 75095 – Pozostała działalność:

-270-750-013 – Fundusz Pomocy – PESEL dla Ukraińców,

-270-750-014 – Fundusz Pomocy – Zdjęcia do PESEL dla Ukraińców,

-270-750-017 – Fundusz Pomocy – Potwierdzenie tożsamości obywateli Ukrainy.

2) W dziale 754 – Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa, w rozdziale 75421 – Zarządzanie kryzysowe;

- 270-754-006 – usługi transportowe obywateli Ukrainy

3) W dziale 758 – Różne rozliczenia, w rozdziale 75814 – Różne rozliczenia finansowe:

270-801-002 – Fundusz Pomocy – środki na edukację dzieci z Ukrainy;

4) W dziale 853 – Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej, w rozdziale 85395 – Pozostała działalność : 270-853-001 – Fundusz Pomocy – świadczenia obywatelom Ukrainy 300 zł, 270-853-002 – Fundusz Pomocy – Świadczenia rodzinne, 270-853-003 – Pomoc psychologiczna Ukraińcom, 270-853-004 – Posiłki dla dzieci i młodzieży, 270-853-005 – Fundusz Pomocy – Świadczenia 40 zł za jedną dobę/za jednego obywatela Ukrainy.

5) W dziale 854 – Edukacyjna opieka wychowawcza, w rozdziale 85415 – Pomoc materialna dla uczniów o charakterze socjalnym: 270-854-001 – Fundusz Pomocy – stypendia i zasiłki szkolne dla uczniów.

Także w odniesieniu do jednostek organizacyjnych Miasta, w tym MOPS-u, wprowadzono uszczegółowioną ewidencję księgową dla każdego zadania zgodnie z zasadami zawartymi w ustawie z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości³⁰ w sposób umożliwiający identyfikację poszczególnych operacji księgowych z uwzględnieniem uszczegółowienia wydatków, ramach systemu Rekord.

Rozszerzono politykę rachunkowości/zakładowy plan kont w zakresie operacji na rachunku *Funduszu Pomocy* w sposób umożliwiający wyodrębnienie każdej operacji gospodarczej oraz sporządzenie sprawozdań z wykorzystania środków z *Funduszu Pomocy* w wymaganej szczegółowości. Ww. operacje księgowane były na kontach (syntetycznych i analitycznych) określonych w obowiązującej polityce rachunkowości z uwzględnieniem odpowiednich rozszerzeń określonych zarządzeniem nr 220/2022 Burmistrza Miasta Jarosławia. Celem identyfikacji środków *Funduszu Pomocy* utworzono konta: 133 – rachunek budżetu, 901 – dochody budżetowe z uwzględnieniem klasyfikacji budżetowej i z zastosowaniem identyfikatorów środków na poszczególne zadania związane z pomocą.

²⁸ Dalej zarządzenie nr 220/2022 Burmistrza Miasta Jarosławia.

²⁹ Ewidencja księgową (księgi rachunkowe) były prowadzone modułowo w jednolitym środowisku informatycznym, które jest zintegrowanym systemem informatycznym do zarządzania jednostkami administracji samorządowej firmy Rekord SI, załącznik nr 3 do Zarządzenia nr 454/2020 Burmistrza Miasta Jarosławia z dnia 30 grudnia 2020 r. w sprawie wprowadzenia zasad (polityki) rachunkowości; <https://bip.jaroslaw.um.gov.pl/attachments/download/4674>.

³⁰ Dz. U. z 2023 r. poz. 120 ze zm.

Wprowadzono zmiany w budżecie Miasta, w każdej jednostce budżetowej, w związku z pozyskaniem środków z *Funduszu Pomocy* - z uwzględnieniem klasyfikacji budżetowej zgodnej z rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 2 marca 2010 r. w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych³¹.

Rada Miasta Jarosławia uchwałą z 11 kwietnia 2022 r.³² upoważniła Burmistrza Miasta Jarosławia do dokonywania zmian w budżecie oraz wieloletniej prognozie finansowej w celu realizacji zadań związanych z pomocą obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa.

Uchwały organu stanowiącego dotyczące zagadnień związanych z udzielaniem pomocy obywatelom Ukrainy (np. opracowanie planu finansowego dla środków z Funduszu) zostały przekazane Regionalnej Izbie Obrachunkowej w Rzeszowie - Oddział Zamiejscowy w Przemyślu na podstawie art. 90 ust. 2 oraz Wojewodzie Podkarpackiemu na podstawie art. 90 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym³³. Nie wystąpiły przypadki stwierdzenia nieważności uchwał przez Wojewodę Podkarpackiego.

(akta kontroli: Tom I str. 10-17, 131-153, 176-190, 303-323, 378-384, Tom II str. 1-7, 47, 55,84-183)

5. Zgodnie z art. 12 ust. 4-5 *ustawy o pomocy*, Miasto zapewniło obywatelom Ukrainy pomoc, o której mowa w art. 1 ust. 3 pkt 2 tej ustawy. Zakres pomocy został określony w uchwale Rady Miasta Jarosławia z 25 kwietnia 2022 r.³⁴ i polegał na: zapewnieniu produktów i niezbędnych usług, zapewnieniu wsparcia żywnościowego, zapewnieniu dostępu do edukacji i innych form kształcenia oraz zajęć integracyjnych, kulturalnych i aktywizacji społecznej, pomocy w tymczasowym zakwaterowaniu na terenie Miasta, finansowaniu przejazdu środkami transportu publicznego oraz specjalistycznego transportu przeznaczanego dla osób z niepełnosprawnością. Wniosek o ogłoszenie ww. uchwały w Dzienniku Urzędowym Województwa Podkarpackiego został przekazany do PUW 28 kwietnia 2022 r.³⁵

W zarządzeniu nr 63/2022 Burmistrza Miasta Jarosławia określono zadania Zespołu celem zorganizowania pomocy obywatelom Ukrainy, w tym inicjowanie i koordynowanie działań podejmowanych przez podmioty i instytucje z terenu miasta Jarosławia oraz nawiązywanie współpracy z instytucjami zewnętrznymi w celu optymalizacji efektów podejmowanych w zakresie wsparcia obywateli Ukrainy.

Urząd realizował następujące przedsięwzięcia:

- utworzono lokalną bazę z informacjami o możliwości zakwaterowania obywateli Ukrainy;
- uruchomiono dwa punkty informacyjne: w Urzędzie i w ramach Miejskiego Centrum Zarządzania Kryzysowego i wykorzystywano telefon alarmowy Straży Miejskiej 986 dla celów pomocowych;
- uruchomiono trzy punkty zbiórek pomocy charytatywnej dla obywateli Ukrainy;

---

³¹ Dz. U. z 2022, poz. 513 ze zm.

³² Uchwała Nr 614/XLVI/2022 Rady Miasta Jarosławia z dnia 11 kwietnia 2022 r. w sprawie upoważnienia Burmistrza Miasta Jarosławia do dokonywania zmian w budżecie oraz wieloletniej prognozie finansowej w celu realizacji zadań związanych z pomocą obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa.

³³ Dz. U. z 2022 poz. 40 ze zm.

³⁴ Uchwała Nr 617/XLVII/2022 Rady Miasta Jarosławia z 25 kwietnia 2022 r., podlegała ogłoszeniu w Dzienniku Urzędowym Województwa Podkarpackiego

³⁵ Identyfikator wniosku: xml:1108865.

- rozpoczęto akcję informacyjną w sprawie możliwości uzyskania pomocy dla Ukraińców w mediach społecznościowych (w języku polskim i ukraińskim³⁶);
- zorganizowano magazyny dystrybucji pomocy humanitarnej;
- zorganizowano punkt przesiadkowy i wypoczynku³⁷ dla obywateli Ukrainy (dla około 40 osób) na dworcu PKP w Jarosławiu: zabezpieczono dyżury pracowników, zapewniono dostawę wyżywienia i możliwość wypoczynku, zapewniono obsługę uchodźców przez tłumaczy - studentów ukraińskich z PWSTE, szacunkowa, wg Urzędu, liczba zaangażowanych tam studentów wynosiła 25 osób;
- w związku z uruchomieniem w dniu 16 marca 2022 r. akcji nadawania numerów *PESEL* uchodźcom UKR – zmodyfikowano pracę merytorycznego wydziału Urzędu oraz podpisano umowę z firmą fotograficzną na wykonywanie zdjęć biometrycznych (bezpłatnych dla uchodźców). W 2022 r. nadano 1856 numerów *PESEL* oraz wykonano 1548 zdjęć. Od 1 stycznia do 30 kwietnia 2023 r. nadano 220 numerów *PESEL* oraz wykonano 97 zdjęć biometrycznych;
- utworzono w jednej szkole podstawowej trzy oddziały przygotowawcze dla uczniów z klas I-III, IV-VI, VII-VIII³⁸ w roku szkolnym 2022/2022 funkcjonujące w okresie 28 marca 2022 r. do 31 sierpnia 2022 r.;
- wyjazdy wolontariuszy z Urzędu do obsługi uchodźców z Ukrainy na przejściu granicznym w Korczowej;
- zakupiono agregat prądowłóczy, namioty i je przekazano w użytkowanie do Jaworowa – miasto partnerskie Jarosławia na Ukrainie;
- złożono wnioski o pomoc humanitarną z UNHCR³⁹, a następnie zorganizowano jej transport i dystrybucję do dwóch ościennych gmin i do podmiotów przyjmujących uchodźców na terenie Jarosławia;
- zorganizowano przyjęcie i dystrybucję transportów z pomocą humanitarną do przygranicznych miejscowości na Ukrainie.

(akta kontroli: Tom I str. 6-7, 177-190, 350-354, Tom II str. 71-72)

6. W Urzędzie nie prowadzono ewidencji uchodźców z Ukrainy, w związku z czym szacunkową ich liczbę można było określić biorąc pod uwagę liczbę nadanych numerów *PESEL*, liczbę osób, które otrzymały jednorazowe świadczenie pieniężne 300 zł, liczbę wypłat świadczenia pieniężnego z tytułu zapewnienia zakwaterowania i wyżywienia obywatelom Ukrainy.

Opierając się na miesięcznych sprawozdaniach z wykonania zadania polegającego na nadaniu numeru *PESEL* obywatelom Ukrainy, największa liczba obywateli Ukrainy była w Mieście w I kwartale 2022 r. Najwięcej numerów *PESEL* nadano Ukraińcom w kwietniu 2022 r. tj. 338, w grudniu 2022 r. liczba ta wynosiła 169, a w marcu 2023 r. 52⁴⁰.

Najwięcej świadczeń pieniężnych 300 zł wypłacono w kwietniu i maju 2023 r. (tj. odpowiednio 364 i 486 osobom) i w kwietniu 2023 r. (68 osobom⁴¹). Z kolei biorąc pod uwagę liczbę złożonych wniosków o świadczenie pieniężne za zakwaterowanie i wyżywienie obywateli Ukrainy w kwietniu 2022 r. na terenie Miasta przebywało

³⁶ <https://miastojaroslaw.pl/artykuly/132,pomoc-dla-ukrainy>

³⁷ Wyposażony w łóżka polowe, śpiwory, koce.

³⁸ Oddział przygotowawczy dla uczniów klas VII-VIII rozpoczął działalność od 4 kwietnia 2022 r.

³⁹ Biuro Wysokiego Komisarza ds. Uchodźców - urząd Organizacji Narodów Zjednoczonych upoważniony do przewodzenia i koordynacji międzynarodowych działań mających na celu ochronę uchodźców i rozwiązywania ich problemów na całym świecie.

⁴⁰ Dane powzięte z miesięcznych sprawozdań z wydatkowania środków związanych z nadawaniem numerów *PESEL* oraz wykonywania zdjęć obywatelom Ukrainy ubiegającym się o jego nadanie.

⁴¹ Dane ze sprawozdań z realizacji wydatków sfinansowanych z rachunku Funduszu Pomocy

najwięcej, bo 1199 uchodźców z Ukrainy w dotychczasowym okresie przyznawania tego wsparcia finansowego⁴². Na koniec kwietnia 2023 r. na terenie Miasta zakwaterowanych było 228 obywateli Ukrainy.

Według wyjaśnień Burmistrza, monitoring potrzeb obywateli Ukrainy w celu dopasowania zakresu pomocy był realizowany w formie analizy wpływających wniosków o pomoc oraz przekazywanych, zwłaszcza telefonicznie, pytań i sugestii. Monitoring potrzeb był również realizowany poprzez pytania kierowane do podmiotów z terenu Jarosławia, organizujących zakwaterowanie i wyżywienie uchodźców. Analiza potrzeb miała wpływ na wielkość zapotrzebowania na środki finansowe.

(akta kontroli: Tom I str. 177-190, Tom II str. 7-60, 64-67, 73)

7. Do Urzędu nie wpłynęły skargi dotyczące udzielanej pomocy obywatelom Ukrainy.

(akta kontroli: Tom I str. 119)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

OCENA CZĄSTKOWA

NIK ocenia pozytywnie działania Burmistrza mające na celu udzielanie pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa. W sposób formalny uregulowano zarówno zakres tej pomocy, jak również koordynację przedsięwzięć. W ramach własnych zasobów kadrowych oraz posiłkując się studentami z Ukrainy odbywającymi praktyki studenckie w Urzędzie, zapewniono działania pomocowe wspierające obywateli Ukrainy, bez podejmowania radykalnych zmian w funkcjonowaniu komórek organizacyjnych. Wykonywano na rzecz obywateli Ukrainy zarówno zadania zlecone Miastu, jak i z własnej inicjatywy. W budżecie Miasta wprowadzono funkcjonalności umożliwiające prawidłową obsługę środków finansowych z budżetu państwa przeznaczonych na pomoc obywatelom Ukrainy.

OBSZAR

2. Realizacja działań w celu udzielenia pomocy obywatelom Ukrainy oraz ich efekty.

Opis stanu
faktycznego

1. Łączne kwoty środków ujętych w planie wydatków (w tym otrzymanych z *Funduszu Pomocy*) (według stanu na koniec 2022 r. i 30 kwietnia 2023 r.) wynosiły odpowiednio: 6 813,6 tys. zł (6 469,5 tys. zł) i 1 510, 5 tys. zł – środki pochodzące wyłącznie z *Funduszu Pomocy*. Plan wydatków na 2023 r. nie uwzględniał środków własnych na pomoc Ukraińcom. Wydatki⁴³ na działania realizowane przez Miasto w ww. latach wynosiły odpowiednio: 6 245,7 tys. zł i 1 328,4 tys. zł, co stanowiło odpowiednio: 91,6% i 87,9% środków ujętych w planie wydatków.

W 2022 r. i 2023 (do 30 czerwca) Miasto otrzymało odpowiednio: 6 081,2 tys. zł i 1 510,5 tys. zł ze środków *Funduszu Pomocy*, wykorzystwała na działania pomocowe odpowiednio: 5 760,3 tys. zł, tj. 94,72 % i 1 328, 4 tys. zł, tj. 88 %.

W 2022 r. w budżecie Miasta ujęto w planie wydatków łącznie 275, 2 tys. zł w ramach rezerwy budżetowej na zarządzanie kryzysowe, z tego 141,7 tys. zł wydatkowano na zakup agregatu prądotwórczego, łóżek polowych, artykułów spożywczych, naczyń jednorazowych, usługę przygotowania posiłków w zorganizowanym przez Miasto punkcie przesiadkowym na dworcu PKP, 13,1 tys. zł na usługę transportową pomocy humanitarnej, 29,6 tys. zł na edukację dzieci z Ukrainy. Wydatki te nie zostały zrefundowane środkami z *Funduszu Pomocy*.

⁴² Do dnia 11 września 2023 r.

⁴³ Łączne wydatki z *Funduszu Pomocy* i środki własne.

W 2023 r. Miasto nie zaplanowało i nie wydatkowało środków własnych na działania pomocowe dla uchodźców z Ukrainy. Z przedłożonych kontrolerowi dokumentów wynika, że na potrzeby realizacji działań pomocowych dla uchodźców środki z rezerwy budżetowej na zarządzanie kryzysowe zostały wykorzystane w 2022 r. w wysokości 183,7 tys. zł, tj. 66.7% zaplanowanej kwoty.

Koszty obsługi działań finansowanych z *Funduszu Pomocy* w 2022 r. i 2023 r. w odniesieniu do działań takich jak: zapewnienie transportu uchodźców do miejsc zakwaterowania (tylko w 2022 r.), nadawanie numeru *PESEL* uchodźcom z Ukrainy i potwierdzanie ich tożsamości, wykonywanie zdjęć biometrycznych na rzecz uchodźców, posiłki dla dzieci i młodzieży, pomoc dla uczniów o charakterze socjalnym, świadczenia rodzinne, środki na edukację dzieci z Ukrainy, nie były możliwe do wyodrębnienia.

Koszty obsługi pozostałych działań finansowanych z *Funduszu Pomocy* takich jak: wypłata jednorazowego świadczenia pieniężnego 300 zł przysługującego obywatelom Ukrainy na podstawie art. 31 *ustawy o pomocy* i wypłata świadczenia pieniężnego z tytułu zapewnienia zakwaterowania i żywienia obywatelom Ukrainy wyniosły w 2022 r. odpowiednio: 7,2 tys. zł; 24,6 tys. zł (łącznie 31,8 tys. zł) i w 2023 r. odpowiednio: 40,8 tys. zł i 4.2 tys. zł (łącznie 4,6 tys. zł). Zgodnie z wyjaśnieniami dyrektora MOPS i Skarbnika Miasta Jarosławia zaplanowane w 2023 r. *wydatki z Funduszu Pomocy związane z pokryciem kosztów obsługi zadania zostaną wykorzystane po rozliczeniu środków z ww. funduszu po III kwartale br. Wprowadzone do planu wielkości zabezpieczą nagrody dla pracowników obsługujących zadanie oraz zakup licencji na moduł zadania.*

Na okoliczność potrzeby uruchomienia rezerwy celowej na zarządzanie kryzysowe w kwocie 300 tys. zł spisany został 7 marca 2022 r. przez Zastępcę Burmistrza ds. Inwestycyjnych, Zastępcę Burmistrza ds. Społecznych i Dyrektora Wydziału Spraw Obywatelskich *Protokół konieczności uruchomienia rezerwy celowej*. Środki te przeznaczone zostały na sfinansowanie zakupu żywienia, artykułów spożywczych, naczyń jednorazowych, namiotów, megafonów, łóżek polowych, usług hotelarskich dla kierowców pojazdów z pomocą humanitarną z zagranicy, szkolenie w zakresie cyberbezpieczeństwa oraz innych usług na rzecz obywateli Ukrainy.

Dyrektor Wydziału Spraw Społecznych i Obronnych Urzędu wyjaśnił, że nie prowadzono analiz efektów udzielanej pomocy uchodźcom. Nie było w tym okresie zaleceń dotyczących dokonywania takiej oceny ze strony organów administracji rządowej. Podejmowane czynności były dostosowywane do bieżącej, dynamicznie zmieniającej się sytuacji i zgłaszanych potrzeb.

(akta kontroli: Tom I str. 8-9, 128-130, 211-214, 240)

2. W okresie objętym kontrolą Urząd nie podejmował działań na rzecz pomocy obywatelom Ukrainy w ramach projektów finansowanych ze środków UE.

(akta kontroli: Tom I str. 177-190)

3. Liczba objętych nauką w szkołach⁴⁴ uczniów i wychowanków⁴⁵ będących dziećmi obywateli Ukrainy przebywających na terytorium Miasta Jarosławia w związku z konfliktem zbrojnym wynosiła według stanu na:

- a) dzień 31 marca 2022 r. (okres 24 luty 2022 r. do 31 marca 2022 r.) – 14,85, w tym:
- średniomiesięczna liczba uczniów w szkołach podstawowych – 7,34;
  - średniomiesięczna liczba wychowanków w oddziałach przedszkolnych w szkołach podstawowych – 0,28;

⁴⁴ Miasto było organem prowadzącym dla przedszkoli oraz szkół podstawowych. Organem prowadzącym szkoły średnie jest powiat jarosławski.

⁴⁵ Dane z Systemu Informacji Oświatowej Gminy Miejskiej Jarosław.

b) koniec roku szkolnego 2021/2022 (okres 1 sierpnia 2022 r. do 31 sierpnia 2022 r.) 167,97, w tym:

- średniomiesięczna liczba uczniów w szkołach podstawowych – 82;
- średniomiesięczna liczba wychowanków w oddziałach przedszkolnych w szkołach podstawowych – 4;

c) 1 września 2022 r. (okres 1 września 2022 r. do 30 września 2022 r.) – 128,85, w tym:

- średniomiesięczna liczba uczniów w szkołach podstawowych – 66,85;
- średniomiesięczna liczba wychowanków w oddziałach przedszkolnych w szkołach podstawowych – 6;

d) 30 kwietnia 2023 r. (okres 1 sierpnia 2023 r. – 31 sierpnia 2023 r.) – 128,11, w tym:

- średniomiesięczna liczba uczniów w szkołach podstawowych – 66,85;
- średniomiesięczna liczba wychowanków w oddziałach przedszkolnych w szkołach podstawowych – 6;

Wartość wydatków na dodatkowe zadania oświatowe wg stanu na koniec 2022 r. wynosiła: 1 112,7 tys. zł – środki z *Funduszu Pomocy*, 29,6 tys. zł – środki ze sprzedaży napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży (opak. nieprzekraczające 300 ml) z przeznaczeniem na zadania oświatowe związane z kształceniem, wychowaniem i opieką nad dziećmi i uczniami będącymi obywatelami Ukrainy.

Wysokość przekazanych Miastu przez Ministerstwo Finansów środków z *Funduszu Pomocy* na realizację dodatkowych zadań oświatowych w ramach pomocy dzieciom ukraińskim według stanu na koniec 2022 r. wynosiła 1 112,7 tys. zł, według stanu na 30 kwietnia 2023 r. wynosiła 613,4 tys. zł.

Wartość dofinansowanych z *Funduszu Pomocy* świadczeń pomocy materialnej o charakterze socjalnym dla uczniów z Ukrainy, na podstawie art. 53 ust. 1 *ustawy o pomocy* według stanu na koniec 2022 r. i 30 kwietnia 2023 r. wynosiła odpowiednio:

Dane na koniec 2022 r.

Pomoc materialna dla uczniów z Ukrainy zarówno w formie stypendium szkolnego, jak i zasiłku szkolnego została przyznana (na podst. art. 53 ust 1 *ustawy o pomocy*) czterem uczniom w wysokości odpowiednio: 2,2 tys. zł i 2,5 tys. zł.

Świadczenie zostało wypłacone ze środków otrzymanych z *Funduszu Pomocy* w kwocie – 2,2 tys. zł

Środki z funduszu pomocy otrzymane przez Miasto w 2022 r. – 4,8 tys. zł, środki wydatkowane – 4,6 tys. zł.

Dane na koniec kwietnia 2023 r.

W dniu 24 marca 2023 r. Miasto złożyło zapotrzebowanie na środki z *Funduszu Pomocy* na wypłatę stypendiów i zasiłków szkolnych dla uczniów będących obywatelami Ukrainy na okres od stycznia do czerwca 2023 r. w kwocie 2,9 tys. zł.

Pismem z dnia 16 maja 2023 r. znak: ZBF.3122.17.5.2023 powyższe środki zostały przyznane na wypłatę świadczeń pomocy materialnej dla uczniów – obywateli Ukrainy. Pomoc materialna dla uczniów w formie stypendium szkolnego na okres I-VI 2023r. została przyznana (na podst. art. 53 ust 1 *ustawy o pomocy*) trzem uczniom – obywatelom Ukrainy. W dniu 15 czerwca 2023 r – wypłacono trzem uczniom stypendium szkolne w wysokości 2,9 tys. zł, niewykorzystane środki z *Funduszu Pomocy* wniosły 14 zł.

Na 30 kwietnia 2023 r. nie było środków finansowych z *Funduszu Pomocy* przeznaczonych na pomoc materialną dla uczniów - obywateli Ukrainy.

(akta kontroli: Tom I str. 145, 177-190, 278-302, 314-323)

4. Kwoty niewykorzystanych środków z *Funduszu Pomocy* w 2022 r. i 2023 r. (do 30 czerwca) wynosiły odpowiednio: 136,1 tys. zł⁴⁶ i 920,8 zł⁴⁷. Środki te zostały zwrócone na rachunek bankowy PUW. W 2022 r. nie było odsetek od środków *Funduszu Pomocy*.

Jak wyjaśnił Burmistrz m.in., (...) *Nie było przypadku, aby niewykorzystane środki z Funduszu Pomocy w 2022 r. zostały przeznaczone na zadania kontynuowane w 2023 r. Przyczyny niepełnego wykorzystania środków planowanych i otrzymanych z Funduszu Pomocy, dotacji, rezerw, itp. wynikały ze zmniejszenia potrzeb w stosunku do zakładanej skali pomocy. Urząd dokonywał bieżących analiz w ww. zakresie, w szczególności niezbędnych do szacowania zapotrzebowania na środki.*

Zwrócone kwoty w 2023 r. dotyczyły świadczeń rodzinnych.

W ramach porozumienia Nr 1/UA-T/2022 z 8 marca 2022 r. zawartego pomiędzy Wojewodą Podkarpackim, a Burmistrzem Miasta Jarosławia, Miasto otrzymało dotację celową z budżetu państwa w kwocie 530 tys. zł na organizację transportu cudzoziemców. Miasto wykorzystało z ww. kwoty środki w wysokości 301,7 tys. zł. Niewykorzystaną kwotę dotacji w wysokości 228,3 tys. zł zwrócono na rachunek bankowy PUW w dwóch transzach: 157,5 tys. zł oraz 70,8 tys. zł. Niewykorzystanie dotacji celowej, wynikało z upływu terminu, na jaki ww. porozumienie zostało zawarte (31 maja 2022 r.). Nie było odsetek od środków zgromadzonych na wydzielonym rachunku dla środków *Funduszu Pomocy*.

W ocenie Burmistrza środki na realizację działań/zadań wynikających z poleceń/decyzji/porozumień były wystarczające w stosunku do potrzeb i liczby obywateli Ukrainy, przebywających na terytorium miasta Jarosławia w związku, z czym Urząd nie występował o zwiększenie zapotrzebowania.

(akta kontroli: Tom I str. 145, 177-190, 202-204, 211-214, 243-246, Tom II str. 76-79)

5. Na terenie Miasta nie funkcjonowały punkty recepcyjne oraz punkty medyczne, natomiast zostały uruchomione dwa punkty informacyjne, z których jeden (telefoniczny - całodobowy) utworzono na bazie numeru telefonu Miejskiego Centrum Zarządzania Kryzysowego.

Miasto nie prowadziło i nie ewidencjonowało miejsc zbiorowego zakwaterowania i całodziennego wyżywienia dla obywateli Ukrainy z uwagi na formalny brak takiego obowiązku. Nie mniej dysponowano wiedzą w zakresie funkcjonujących na jej terenie całodobowych punktów zbiorowego zakwaterowania i wyżywienia uchodźców, dysponujących w sumie ponad 400 miejscami, które znajdowały się w sześciu lokalizacjach Miasta Jarosławia. Punkty takie były organizowane przez organizacje pozarządowe, instytucje kościelne oraz osoby fizyczne. Miasto nie zawierało z tymi podmiotami umów w tym zakresie.

Z uwagi na fakt, że działania pomocowe na rzecz obywateli Ukrainy takie jak m.in. : wypłata świadczenia pieniężnego z tytułu zapewnienia zakwaterowania i wyżywienia obywatelom Ukrainy i wypłata jednorazowego świadczenia pieniężnego 300 zł przysługującego obywatelom Ukrainy przekazane zostały przez Burmistrza do realizacji w MOPS, weryfikację warunków zakwaterowania obywateli Ukrainy mogli

⁴⁶22.12.2022 – 2 080,00 zł (pomoc psychologiczna), 22.12.2022 – 3 441,00 zł (posiłki dla dzieci i młodzieży), 23.12.2022 – 0,01 zł (świadczenia - 300 zł), 27.12.2022 – 1,84 zł (świadczenia rodzinne - odsetki), 27.12.2022 – 95,00 zł (świadczenia rodzinne), 27.12.2022 – 129 457,08 zł (świadczenia rodzinne), 28.12.2022 – 150,00 zł (stypendia), 29.12.2022 – 788,50 zł (świadczenia rodzinne), 30.12.2022 – 2,91 zł (świadczenia rodzinne), 2.01.2023 – 91,01 zł (40 zł za pomoc obywatelom Ukrainy).

⁴⁷Zwrócone kwoty w 2023 r. dotyczyły świadczeń rodzinnych i wynosiły: 16.06.2023 – 142,56 zł + odsetki 7,86 zł, 17.05.2023 – 237,44 zł + odsetki 10,56 zł, 07.04.2023 – 496,00 zł + odsetki 26,38 zł.

prowadzić pracownicy MOPS. Miasto, na wniosek Starostwa Powiatowego w Jarosławiu i za jego pośrednictwem, przekazywało cykliczne informacje o ogólnej liczbie miejsc oraz miejsc zajętych w danym dniu w punktach zbiorowego zakwaterowania.

(akta kontroli: Tom I str. 94-100, 247-278, 388-389)

Na terenie Miasta uruchomione zostały trzy punkty pomocy charytatywnej dla uchodźców: w Punkcie Informacji Turystycznej Centrum Kultury i Promocji w Jarosławiu - Rynek 5, od poniedziałku do piątku w godz. 8.00 - 16.00, w sobotę i niedzielę w godz. 9.00 - 17.00, w Punkcie Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych (PSZOK) - ul. Raclawicka 24, od poniedziałku do piątku w godz. 7.00 - 15.00, w sobotę i niedzielę w godz. 10.00 - 14.00, w Szkole Podstawowej nr 10 (sala gimnastyczna) - oś. Słoneczne 7, w godz. 10.00 -16.00. Poza tym zorganizowane zostały magazyny dystrybucji pomocy humanitarnej i wskazano osoby odpowiedzialne za ich obsługę.

(akta kontroli: Tom I str.177-190, 388-389)

6. W Urzędzie nie świadczone bezpłatnej pomocy psychologicznej obywatelom Ukrainy, z uwagi na brak zapotrzebowania. Zgodnie z wyjaśnieniami Burmistrza na terenie Miasta nie zorganizowano systemu bezpłatnej pomocy psychologicznej dla uchodźców z uwagi na to, że zwłaszcza w początkowej fazie wojny na Ukrainie uchodźcy nie wykazywali zapotrzebowania w tej kwestii. Niezbędne wsparcie pedagogiczno-psychologiczne udzielane było najmłodszym obywatelom Ukrainy rozpoczynającym naukę w szkołach.

(akta kontroli; Tom I str. 385-387)

7. Zgodnie z wyjaśnieniami Burmistrza, Miasto nie zleciło realizacji zadań pomocowych organizacjom pozarządowym ani innym uprawnionym na podstawie art.12 ust. 8 ustawy o pomocy obywatelom Ukrainy. Nie współpracowało także z innymi jednostkami samorządu terytorialnego przy realizacji działań pomocowych.

(akta kontroli: Tom I str.247-255)

8. W celu zapewnienia skutecznej pomocy Miasto informowało, w tym w szczególności w pierwszych miesiącach kryzysu uchodźczego, o potrzebach pomocowych, rodzajach pomocy, miejscach udzielania pomocy, zarówno adresatów pomocy, jak i obywateli polskich, oferujących pomoc.

W tym celu w początkowej fazie kryzysu na Ukrainie, w Urzędzie opracowano lokalną bazę z informacjami o zgłaszanych przez mieszkańców lokalizacjach, w których była możliwość zakwaterowania uchodźców. Poza tym prowadzono akcję informacyjną w mediach społecznościowych w języku polskim i ukraińskim. Uruchomiono dwa punkty informacyjne: w Centrum Kultury i Promocji w Jarosławiu i Miejskim Centrum Zarządzania Kryzysowego.

Zgodnie z wyjaśnieniami Burmistrza: *wiedza o miejscach zbiorowego zakwaterowania na terenie Gminy Miejskiej Jarosław była wiedzą powszechną, stąd nie było potrzeby jej upubliczniania przez jarosławski samorząd, tym bardziej, że organizowały je instytucje od niego niezależne, które nie miały obowiązku formalnego zgłaszania tego faktu. W szeregu przypadkach pracownicy Urzędu Miasta Jarosławia, obsługujący punkty informacyjne, kierowali zgłaszających się uchodźców do zakwaterowania w funkcjonujących miejscach zbiorowego zakwaterowania.*

(akta kontroli: Tom I str. 247-255, 388-389)

9. W ramach sprawozdawczości dot. wydatkowania środków z *Funduszu Pomocy*, Urząd przekazywał do PUW sprawozdania z wydatkowania środków związanych z nadawaniem numerów *PESEL* oraz wykonywaniem zdjęć obywatelom Ukrainy

ubiegającym się o jego nadanie. Sprawozdania były przedkładane do PUW w wymaganych terminach (okresach miesięcznych) i były one sporządzane zgodnie z przekazanymi do stosowania wzorami.

W sprawozdaniach uwzględniano osiągnięte efekty podejmowanych działań tj.m.in. ilości nadanych numerów *PESEL* oraz wykonanych zdjęć.

W ramach jednostki organizacyjnej Miasta, tj. MOPS, w zakresie świadczeń na wyżywienie i zakwaterowanie uchodźców z Ukrainy sporządzane były:

a) sprawozdania z realizacji wydatków ze środków *Funduszu Pomocy*, które przekazywano Wojewodzie Podkarpackiemu z określoną częstotliwością i w wyznaczonych przez niego terminach, sprawozdania sporządzane były narastająco, tj.:

- w sprawozdaniach z realizacji wydatków z *Funduszu Pomocy* za zapewnienie zakwaterowania i całodziennego wyżywienia zbiorowego wykazywano stan na koniec ostatniego dnia miesiąca i na dzień 15 danego miesiąca;

- w sprawozdaniach z realizacji świadczenia pieniężnego 300 zł na osobę i obsługę zadania w 2022 r. wykazywano stan na koniec ostatniego dnia miesiąca i na dzień 15 danego miesiąca, a w 2023 r. – stan na koniec ostatniego dnia miesiąca;

- informacja o wysokości niewykorzystanych środków pochodzących z *Funduszu Pomocy* oraz o wysokości niewykorzystanych odsetek, według stanu na koniec każdego kwartału;

- informacja⁴⁸ o wynikach planu finansowego rachunku dochodów i wydatków dla środków pochodzących z *Funduszu Pomocy* za 2022 r.

Kontrola NIK wykazała, że:

b) sprawozdania sporządzane były zgodnie z przekazanymi z PUW wzorami,

c) dane umieszczane w sprawozdaniach były zgodne z księgami rachunkowymi – sprawdzono na przykładzie danych za grudzień 2022 r. i marzec 2023 r.;

d) informacja o niewykorzystanych środkach za świadczenie, zakwaterowanie i wyżywienie obywateli Ukrainy, na koniec II kw. 2022 r. w kwocie 920 989,85 zł została przekazana zgodnie z wyznaczonym terminem. Kwota ta pozostawiona została na koncie Gminy do dalszej realizacji świadczenia.

W dniu 29 września 2022 r. PUW poinformował Dyrektora MOPS, iż nie będzie wymagane przekazywanie dodatkowego sprawozdania o niewykorzystanych środkach z *Funduszu Pomocy*, ponieważ w/w dane są zawarte w bieżących sprawozdaniach⁴⁹.

Kwota niewykorzystanych środków w/w świadczenia na koniec roku 2022, w wysokości 91,01 zł została zwrócona do PUW.

Zwrot niewykorzystanych środków *Funduszu Pomocy* przeznaczonych na jednorazowe świadczenie pieniężne 300 zł w kwocie 190 tys. zł został dokonany 16 maja 2022 r.

W sprawozdaniach informowano o osiągniętych efektach zadań takich jak: liczba złożonych wniosków, liczba obywateli objętych tymi wnioskami, liczba pozytywnie rozpatrzonych wniosków, liczba obywateli Ukrainy objętych pozytywnie rozpatrzonymi wnioskami, łączna kwota świadczeń wypłaconych wnioskodawcom, kwota środków otrzymanych z PUW w Rzeszowie, kwota niewykorzystana (stan na rachunku bankowym), wykonanie (kwota wypłacona wnioskodawcom wraz z kosztami obsługi świadczenia), odsetki bankowe.

---

⁴⁸Jest dostępna w Biuletynie Informacji Publicznej z 2022 r. Miasta Jarosławia, <https://bip.jaroslaw.um.gov.pl/artykul/547/3074/sprawozdanie-z-wykonania-budzetu-miasta-jaroslawia-za-2022-rok>

⁴⁹ E-mail z dnia 29.09.2022 r. od starszego specjalisty w Oddziale Finansowo-Księgowym w PUW do Dyrektora MOPS.

W sprawozdaniu Miasta za 2022 r. z wykonania dochodów i wydatków dotyczących realizacji działań/zadań mających na celu pomoc obywatelom Ukrainy zostały wykazane; przedstawione w sprawozdaniu wartości wynikające z ewidencji księgowej.

Efektami realizacji działań pomocowych skierowanych do obywateli Ukrainy w 2022 r. i w 2023 r. (w okresie od 1 stycznia do 30 kwietnia) było m.in. odpowiednio:

- nadanie numerów PESEL w ilości 1855, 220;
- wykonanie zdjęć biometrycznych w ilości: 1548, 97;
- wypłata jednorazowego świadczenia pieniężnego 300 zł (na osobę); 1195 osób i kwota na to wydatkowana 365,7 tys. zł i 68 osób i kwota na to wydatkowana 20,8 tys. zł;
- wypłata świadczenia pieniężnego z tytułu zapewnienia zakwaterowania i wyżywienia obywatelom Ukrainy, tj. liczba obywateli Ukrainy objętych pozytywnie rozpatrzonymi wnioskami: 3731 i kwota wydatkowana 3 929,8 tys. zł i 68 i kwota wydatkowana 767,1 tys. zł;
- wypłaty świadczeń rodzinnych (osoby mająca status UKR⁵⁰): 112 (rodzin) i kwota wydatkowana 164,6 tys. zł; 112 (rodzin) i kwota wydatkowana 51,2 tys. zł.
(akta kontroli: Tom I str. 397-408, Tom II str. 1-63, 68-69, 76-79, 86-97, 109-225)

10. W Urzędzie nie były prowadzone kontrole przekazanych jej do realizacji zadań mających na celu pomoc obywatelom Ukrainy.

11. W związku z działaniami na rzecz pomocy obywatelom Ukrainy, Urząd zmagał się z następującymi problemami:

- Urząd nie otrzymał decyzji bądź polecenia od Wojewody Podkarpackiego dającego podstawę do wykorzystania środków finansowych z rezerwy celowej na działania pomocowe skierowane do uchodźców z Ukrainy. Podstawą do wykorzystania tych środków była jedynie pozytywna opinia Przewodniczącego Krajowej Rady Regionalnych Izb Obrachunkowych w tej sprawie, przekazana do Urzędu pismem z 3 marca 2022 r. (znak: ZK-VI.6333.3.2022) przez Dyrektora Wydziału Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego PUW;
- w trakcie podejmowanych działań związanych z relokacją obywateli Ukrainy do innych rejonów kraju, w początkowym okresie napływu uchodźców (luty-marzec 2022 r.) występowały problemy związane z przepływem informacji pomiędzy poszczególnymi podmiotami uczestniczącymi w działaniach pomocowych. Powodowało to konieczność odwoływania zespołów wolontariuszy do pomocy (zwłaszcza w godzinach nocnych) w związku ze zmianami godzin podstawiania pociągów w celu transportu uchodźców z Ukrainy, bądź ich odwoływania pomimo wcześniejszych ustaleń;
- w dniu 15 grudnia 2022 r. Dział Świadczeń Rodzinnych MOPS złożył zapotrzebowanie do PUW na środki finansowe na realizację zadania wynikającego ze specustawy na miesiąc styczeń 2023 r w kwocie 35 tys. zł. Podział Środków pochodzących z *Funduszu Pomocy* na wypłatę świadczeń rodzinnych w styczniu 2023 r. został dokonany na podstawie decyzji Wojewody Podkarpackiego z dnia 30 stycznia 2023 r. (S-III.3111.17.28.2023.ES.), w związku z czym obywatelom Ukrainy za miesiąc styczeń 2023 r wypłacono świadczenia rodzinne z opóźnieniem.

Jak wyjaśnił Burmistrz m.in. (...) *Opóźnienie w przekazaniu środków z Funduszu Pomocy związane było z podpisaniem przez Prezydenta RP nowelizacji ustawy o pomocy obywatelom Ukrainy. W trakcie prowadzonych działań pomocowych na terenie Gminy Miejskiej Jarosław w zasadzie nie odnotowano problemów ze zleceniobiorcami oraz innymi uczestnikami działań pomocowych, nie stwierdzono istotnych opóźnień w przekazywaniu informacji/wyjaśnień ze strony Wojewody*

---

⁵⁰ Status UKR – uregulowania prawne dotyczące ochrony czasowej obywateli Ukrainy.

Podkarpackiego bądź Starosty Jarosławskiego, w ramach działań prowadzonych przez Gminę, nie było przypadku wniesienia odwołania od poleceń wydanych przez Wojewodę Podkarpackiego.

(akta kontroli Tom I str. 247-255)

12. Zgodnie z wyjaśnieniami Burmistrza, działania integracyjne podejmowane przez jarosławskie władze samorządowe na rzecz obywateli Ukrainy polegały na:

- zapewnieniu pomocy w zapewnieniu zakwaterowania uchodźców z Ukrainy poprzez stworzenie bazy mieszkaniowej na podstawie deklaracji mieszkańców Jarosławia, zgłaszających chęć udzielenia pomocy mieszkaniowej obywatelom Ukrainy,
- zapewnieniu miejsc dla najmłodszych w przedszkolach oraz edukacji dzieci i młodzieży w jarosławskich szkołach podstawowych,
- udzieleniu wsparcia w znalezieniu zatrudnienia, zwłaszcza w placówkach przedszkolnych oraz szkołach podstawowych.

(akta kontroli Tom I str. 138-145, 223-231, 319-320)

Stwierzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości

OCENA CZĄSTKOWA

NIK ocenia pozytywnie realizację przez Miasto działań podjętych w celu udzielania pomocy obywatelom Ukrainy. Prowadzono akcje informacyjne adresowane do obywateli RP i Ukrainy o działaniach pomocowych w związku z konfliktem zbrojnym. Zapewniono edukację dzieci i młodzieży z Ukrainy, w tym poprzez utworzenie trzech oddziałów przygotowawczych.

Sprawozdania z realizacji wydatków ze środków *Funduszu Pomocy* sporządzano i przekazywano do PUW z wymaganą częstotliwością i w wyznaczonych terminach. Ewidencja księgową dochodów/wydatków dotyczących działań/zadań finansowanych z *Funduszu Pomocy* była prowadzona w sposób prawidłowy.

W związku z niestwierdzonymi nieprawidłowościami, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK, odstępuje od sformułowania uwag i wniosków.

IV. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Rzeszowie. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Rzeszów, 22 września 2023 r.

Kontroler
Dagmara Mazurkiewicz-Karasińska
Główny specjalista kontroli
państwowej

/-/

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Rzeszowie
Dyrektor
Wiesław Motyka

/-/